

© Bedevaarten Montfortanen

100 jaar *Fátima*

Op 13 mei bracht paus Franciscus een bezoek aan Fátima in Portugal. Die dag is het precies 100 jaar geleden dat Maria verscheen aan drie herderskinderen. In dit dossier gaat marioloog Michel T'Joen in op de betekenis van Maria. Luk De Geest brengt het verhaal van de verschijningen en drie jongeren vertellen over de geplande pelgrimstocht deze zomer naar Fátima.

Is Christus Gods WOORD, dan is in Maria het ANTWOORD geconcentreerd

Peter VANDE VYVERE - De viering van de honderdste verjaardag van de verschijningen in Fátima is een prima aanleiding om stil te staan bij de plaats van Maria in ons geloof. We pratten daarover met Michel T'Joen, pastoor-moderator van de Parochie in Ronse en theoloog.

© Bisdom Gent, foto: Isolde Ruelens

Vóór het Tweede Vaticaans Concilie had Maria in de catechese en de vroomheid van Vlaamse katholieken een heel sterk profiel, soms op het idolatrische af. Vandaag lijkt ze veeleer afwezig in het katholieke discours en in de spiritualiteit. Wat is haar eigenlijke plek in het katholieke geloof?

De dogmaverklaring van de Tenhemelopneming van Maria in 1950 en de instelling van het feest van

Maria Koningin in 1954 vormden het hoogtepunt én de afsluiting van wat men de 'mariale beweging' is gaan noemen. De 'motor' van deze beweging was het hart, het gevoel, de devotie. De theologie over Maria, de mariologie, stond eerder in dienst van de Mariaverering. De doelstelling was het promoten van de Mariafiguur als alom beschermende voorspreekster. Het was niet meer dan normaal dat een tegenbeweging op gang kwam. In een meer rationele leefsfeer rees de vraag wat de Mariafiguur kon betekenen voor ontvoogde, verantwoordelijke personen. René Laurentin publiceerde in 1963 een kritisch werk onder de veelzeggende titel *Het mariale vraagstuk*. De Mariavisie was aan een herijking toe. De aangewezen weg om de plaats van Maria te (her-) ontdekken is de onbevangen terugkeer naar de bron die het Nieuwe Testament is. Daar blijkt dat zij niet alleen de lichamelijke moeder van de Heer is, maar de eerste christelijk gelovige die van Nazareth tot Golgotha en in de Pinkstergemeenschap van Jeruzalem trouw aanwezig was. Meteen wordt de Mariafiguur inspirerend voor wie zich als christen wil bekennen.

Het Concilie koos ervoor Maria ter sprake te brengen in Lumen Gentium, het document dat de grondslagen van de Kerk behandelt. Wat leert ons dat?

Het Tweede Vaticaans Concilie blijft een weldaad voor de plaatsbepaling van de Moeder van de Heer. Een eeuwenlange grondvraag voor de Marialeer luidde: staat Maria dichtbij Christus of eerder dichtbij ons? Het is opvallend dat het Concilie voor de tweede plaatsbepaling koos en dat ze dus in de eerste plaats een voorbeeld is voor de gelovigen. Voor het eerst heeft een kerkvergadering van dat formaat een algemene Mariavisie voorgesteld. Bovendien werd die niet apart geplaatst, maar als slothoofdstuk ingevoegd in de grondtekst over de Kerk, *Lumen Gentium* (1964). Paus Paulus VI bekrachtigde de kerkelijke betekenis van Maria nog met de titel 'Moeder van de Kerk'. In de vroegere mariale beweging werd naar andere titels, zoals 'medeverlosseres' en 'middelares', gestreefd.

Betekende Vaticanum II een breuk met de vroegere Marialeer en -verering?

Toch niet. Het achtste hoofdstuk van *Lumen Gentium* heeft als titel: *De heilige maagd en moeder Gods Maria in het mysterie van Christus en de Kerk*. Het perspectief is echter grondig veranderd. Maria staat in dienst van Christus, zoals de Kerk en haar leden moeten doen. De drie dimensies van het Kerk en christen zijn – missionair verkondigen, diaconie en viering – zijn in Maria voorafgebeeld. Is Christus Gods Woord, dan is in Maria het antwoord geconcentreerd. Haar gelovig antwoord is als het ware de ‘gietvorm’ die alle christelijke antwoorden bepaalt. Het drieluik in het eerste hoofdstuk van het Lucas-evangelie – de boodschap, haar bezoek aan Elisabeth en het ‘revolutionaire’ Magnificat – staat model.

“
Maria herontdekken kan het best door een onbevangen terugkeer naar het Nieuwe Testament.
 ”

De voorbije decennia heeft de oecumene belangrijke stappen gezet. Is de figuur van Maria nog een struikelblok voor de toenadering tussen de christelijke Kerken?

Zolang de Mariafiguur allereerst Bijbels benaderd wordt, kan er geen reden zijn om tegengestelde visies te ontwikkelen. Alle christenen erkennen de Schrift als Gods lichtend Woord. Wel leidt de visie op de rol van Maria in Christus’ heilswerk en haar verering tot andere accenten. Die kwestie kan ontladen worden als bedacht wordt dat alles wat van Maria gezegd wordt, voor alle christenen geldt. Christus betreft al zijn leerlingen in zijn heilsplan. Hij is geen eenzame figuur, evenmin als zijn eerste leerlinge Maria. Alles is op gemeenschap, verbondenheid gericht, de

‘gemeenschap van de geheiligden’, waar de een voor de ander bestaat. Een dergelijke kijk verhindert andermaal dat Maria een aparte hoogtefiguur wordt.

Vroeger waren rozenkrans en rozenhoedje populaire gebedspraktijken. Elders in de wereld-kerk is dat nog zo. Is de rozenkrans aan herontdekking toe?

Tien jaar na *Lumen Gentium* heeft Paulus VI

een merkwaardig document gepubliceerd: *Marialis Cultus*, over de Maria-verering. Het vormt een tweeluik met de concilietekst over Maria. Beide teksten zijn de belangrijkste handvesten, de ene voor de Mariavisie, de andere voor de verering van de Moeder van de Heer. In *Marialis Cultus* (nr. 42-55) gaat Paulus VI uitvoerig in op de waarde van het rozenkransgebed dat hij ‘de samenvatting van het hele evangelie’ noemt. Johannes Paulus II heeft een vernieuwende bijdrage geleverd door de invoeging van vijf mysteries, die van ‘het licht’. Hiermee wordt de evangelische bezinningskracht van het rozenkransgebed versterkt. Voortaan worden ook het doopsel van Christus, zijn eerste teken in Kana, zijn verkondiging van het Koninkrijk, de gedaanteverandering en de gave van de eucharistie overwogen. Het rozenkransgebed wordt vandaag het best in gemeenschap gebeden. Dat is het gebruik in de kerken waar ik kom. Vóór elke weekmis wordt spontaan door een groep aanwezigen het rozenhoedje gebeden, telkens met opgave van het ‘mysterie’ en een

© Imke Bavay

passende intentie. Men moet niet aarzelen om creatief om te gaan met deze gebedsvorm door bijvoorbeeld het inbrengen van Schriftteksten of passende liederen.

“
Maria’s gelovige antwoord is de ‘gietvorm’ die alle christelijke antwoorden bepaalt.
 ”

Ondanks de afnemende kerkpraktijk in onze streken, blijven mariale bedevaartsoorden druk bezocht. Hoe kunnen zij bijdragen tot de evangelisatie in onze tijd?

Het is opmerkelijk dat de kerkcrisis de volksvroomheid waartoe de (mariale) bedevaarten behoren, niet tot staan heeft gebracht. Georganiseerde bedevaarten en gelegenheden bezoeken aan heiligdommen blijven aantrekken. Hier ligt inderdaad een grote kans tot evangelisatie, ook omdat in bedevaartsoorden weinig kerkbetrokken gelovigen en ‘zoekers’ bereikt kun-

nen worden. De inspanningen die in het grote bedevaartsoord Lourdes geleverd worden, kunnen model staan. Het komt er vooral op aan de evangelische voorbeeldrol van Maria in het licht te stellen, naast haar blijvende functie als voorspreekster die al in de derde eeuw werd ingeroepen, zoals blijkt uit het oudste Mariagebed, het *Sub tuum praesidium* – *Onder uw bescherming*.

“
**Het rozenkransgebed
wordt vandaag het best
in gemeenschap gebeden.**
”

De rozenkrans

De traditionele rozenkrans overweegt **blijde, droeve en glorievolle mysteries**. Paus Johannes-Paulus II voegde er in de Apostolische brief *De Rozenkrans van de Maagd Maria* (oktober 2002) vijf nieuwe mysteries aan toe: de **lichtmysterie**s. Samen brengen deze 'mysterie's' ons bij de kern van ons geloof. Ze brengen ons het grote heilsmysterie van Gods liefde in herinnering.

© Pexels

De **blijde mysteries** openen onze ogen voor het grote mysterie van Gods menswording in Jezus. Ze overwegen de blijde boodschap van Gods liefde die onder de mensen komt wonen. God is niet ver weg, Hij komt ons leven delen. God ziet de wereld en de mensen zo graag dat Hij mens wil worden.

De **droeve geheimen** verwijlen bij het lijden van Jezus. Hij heeft, zoals St. Paulus zegt, zich niet alleen ontledigd door mens te worden, maar zelfs tot in lijden en dood is Hij met ons solidair: Ondoorgroendelijk mysterie van Gods liefde! Hij komt niet alleen ons leven delen in goede dagen, maar ook in de kwade. Hij toont in Jezus zijn liefde tot het uiterste, in de dood op het kruis.

Door de kruisdood van Jezus slaat de beweging om: de mens wordt geroepen tot het goddelijk leven. God laat ons door de dood en verrijzenis van Jezus delen in zijn goddelijk leven. De **glorievolle mysteries** laten ons dit overwegen: de Verrezene treedt binnen in Gods heerlijkheid en schenkt zijn levenmakende Geest aan zijn leerlingen. En zijn moeder deelt als eerste in dat eeuwige leven.

God nodigt de mens uit om op dit heilsaanbod in te gaan, erop te antwoorden. De **lichtmysterie**s brengen dit aan. We krijgen deel aan dat geschenk van goddelijk leven in het doopsel. We kunnen binnentreden op het bruiloftsmaal, als we ons laten onderrichten door Maria: "Doe maar wat Hij u zeggen zal". Jezus zelf roept ons op tot bekering en geloof in de blijde boodschap. Bij de gedaanteverandering horen we: "Dit is mijn veelgeliefde Zoon. Luister naar Hem." In de eucharistie krijgen we het voedsel en de kracht om dit te doen, en delen we nu al in het goddelijk leven van de Heer.

“
**De rozenkrans
brengt ons hele
gelovig leven
in beeld.**
”

Maria leerde in die gebeurtenissen zien hoe God aan het werk was. Als wij de rozenkrans bidden, brengen we ook de blijde, de droeve en genadevolle gebeurtenissen uit ons leven in herinnering. We richten niet alleen onze blik op Jezus, maar zijn ook verbonden met zovele mensen in wie Gods liefde ons nabij komt. De geheimen van de rozenkrans helpen ons om ook in ons eigen leven te zien hoe Gods liefde daar aan het werk is.

© Bedevaarten Montfortanen

De verschijningen in Fátima

Luk DE GEEST - In Fátima wordt dit jaar de honderdste verjaardag gevierd van de verschijningen. In volle wereldoorlog kwam het onooglijke plaatsje in wereldwijde belangstelling toen bleek dat drie jonge herderskinderen er een maandelijks afspraak hadden met Onze-Lieve-Vrouw. Zij bracht hen een boodschap van gebed en bekering, vertrouwde hen drie geheimen toe en kondigde een mirakel aan voor 13 oktober 1917.

Al een eeuw lang spreken de gebeurtenissen in het Portugese dorpje tot de verbeelding van vele gelovigen. Dat heeft enkele bijzondere redenen: in de boodschap van Fátima gaat het onder meer over vrede en het einde van de oorlog, over de paus, over Rusland. Er is de voorspelling van het vroege overlijden van twee van de zienertjes. De nieuwsgierigheid van gelovigen wordt opgewekt door de drie geheimen.

De verschijningen

In de lente van 1916 worden drie kinderen, Lucia, Jacinta en Fransisco, plots opgeschrikt door een felle wind en zien ze een stralend licht en een jonge man. Die zegt hen "Wees niet bang. Ik ben de engel van de vrede. Bid met mij." En hij leert hen een kort gebed: "Mijn God, ik geloof, ik aanbid U, ik hoop en ik bemin U. Ik vraag vergiffenis voor hen die niet geloven, die U niet aanbidden, die niet hopen

en die U niet beminnen." Ook tijdens de zomer en in de herfst verschijnt de engel nogmaals en vraagt met aandrang te bidden voor de bekering van de zondaars.

Op de middag van 13 mei 1917, de zondag voor Hemelvaart, zijn de kinderen aan het spelen als plots een paar bliksemflitsen hun aandacht trekken; ze zien boven een eik de Heilige Maagd in een stralend licht."

© Bedevaarten Montfortanen

“Wees niet bang” zegt ze. Lucia, de oudste, vraagt “Vanwaar komt u?” “Van de hemel”. “Wat wilt u van mij?” “Ik kom u vragen om zes maanden lang, op de dertiende van elke maand, op hetzelfde uur, naar hier te komen. Later zal ik u zeggen wie ik ben en wat ik wil. Wilt gij u opofferen aan God om alle lijden te dragen dat Hij u zal zenden, als herstel voor alle zonden waardoor Hij beledigd is, en als smeekbede voor de bekering van de zondaars?” De kinderen beloven dit en de verschijning vraagt “Bid elke dag de rozenkrans om vrede voor de wereld te bekomen en het einde van de oorlog.”

Op 13 juni zijn de kinderen in gezelschap van tientallen mensen en ze bidden op de afgesproken plaats de rozenkrans. Een bliksem kondigt de verschijning aan. Lucia vraagt haar hen mee te nemen naar de hemel. De Heilige Maagd zegt dat ze Jacinta en Francisco weldra zal meenemen. Lucia moet de devotie rond het Onbevleed Hart van Maria bevorderen. Bij het afscheid zien ze in een helder licht een hart omgeven door doornen in de rechterhand van Onze-Lieve-Vrouw.

Op 13 juli zijn er duizenden bedevaarders. De kinderen krijgen weer de opdracht dagelijks de rozenkrans te

bidden ter ere van Onze-Lieve-Vrouw van de Rozenkrans om de vrede te verkrijgen. Ze ontvangen ook de ‘drie geheimen’.

Op 13 augustus zijn zowat 10.000 mensen aanwezig, maar de kinderen komen niet opdagen: ze zijn opgesloten door de districtsoverheid, die probeert hen de ‘geheimen’ te ontfutselen. De menigte ziet een bliksemschicht en een kleine wolk die even boven de eik verwijft. Op 18 augustus zagen de herdertjes een verschijning op een andere plaats (Valinhos) waar de Heilige Maagd een wonderteken aankondigt op de laatste dag “opdat de mensen zouden geloven”. Op de vraag van Lucia wat er moet gebeuren met het geld dat de bedevaarders brengen, antwoordt ze dat er processiedraagbaren moeten aangeschaft en een kapel gebouwd worden.

Op 13 september zijn er wellicht 30.000 aanwezigen. Het wonder voor de volgende maand wordt bevestigd.

Het zonnewonder

Er zijn dan ook meer dan 50.000 mensen aanwezig op 13 oktober. Het giet water. De verschijning vraagt een kapel te bouwen. Ze noemt zich Onze-Lieve-Vrouw van de Rozenkrans en vraagt om de rozenkrans elke dag te bidden. De oorlog zal weldra eindigen. Bij het afscheid scheuren de wolken uiteen en is de hemel uitgeklaard. De menigte ziet de zon rondtollen, stralen in allerlei kleuren schieten eruit, de zon lijkt zich op de menigte neer te storten, maar keert dan terug op haar plaats. De paniek die eerst ontstond keert om in vreugde. De mensen stellen tot hun verbazing vast dat hun kleren droog zijn. Ondertussen hebben de zieners een verschijning van de Heilige Familie, het Kind Jezus zegent de menigte, en Maria toont zich als Onze-

Lieve-Vrouw van Smarten en Onze-Lieve-Vrouw van de berg Karmel.

De zieners

Lucia dos Santos is 10 jaar in 1917. Zij is de woordvoester. Op haar getuigenis en verklaringen zijn het relaas van de verschijningen en de boodschap gebaseerd. Ze was vergezeld van een neef en een nichtje, Francisco (1908-1919) en Jacinta Marto (1910-1920). Het zijn dus jonge kinderen, die als herdertjes ingeschakeld zijn in het armoedige leven van hun families. Bij de tweede verschijning vraagt Onze-Lieve-Vrouw trouwens dat ze zouden leren lezen! Zoals bij de tweede verschijning werd aangekondigd, overlijden twee van hen korte tijd erna (als slachtoffers van de Spaanse griep). Paus Johannes Paulus II verklaarde hen in 2000 zalig. Lucia dos Santos (1907-2005), trad in 1925 in in een Spaans Karmelietessenklooster. Zij schreef zelf haar herinneringen aan de verschijningen op. Zij stierf op 13 februari 2005.

De plaatselijke geestelijkheid was zeer terughoudend tegenover de verschijningen. Er werd door gelovigen wel een klein kapelletje gebouwd, dat trouwens op 6 maart 1922 werd opgeblazen! In mei 1922 werd het canonisch onderzoek opgestart en de verschijningen werden als 'geloofwaardig' erkend op 13 oktober 1930.

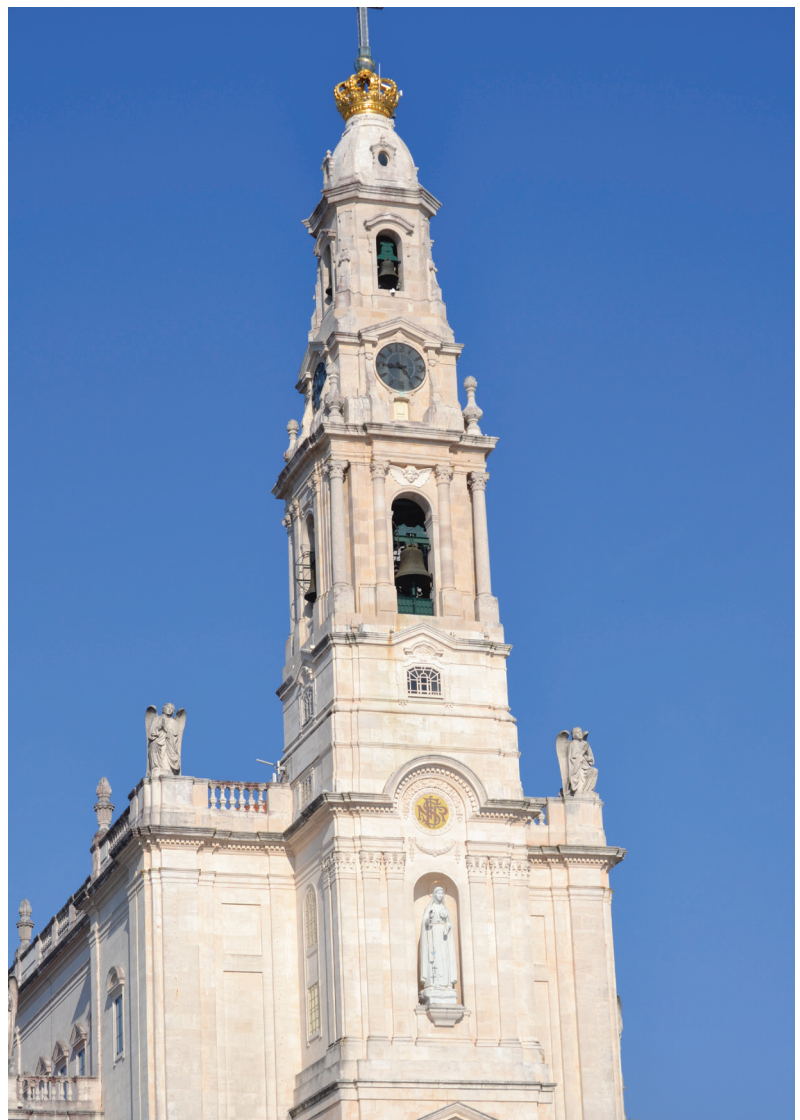
Bemerk trouwens dat wanneer de Kerk de authenticiteit van verschijningen erkent, de gelovigen vrij blijven om dit aan te nemen of niet; dat is geen geloofspunt! De catechismus van de katholieke Kerk verklaart hierover: "In de loop der eeuwen zijn er zogenaamde 'bijzondere of privé' openbaringen geweest, waarvan er sommige door het gezag van de Kerk erkend zijn. Zij behoren echter niet tot de geloofsschat. Hun rol is het niet de definitieve openbaring van Christus

te 'verbeteren' of 'aan te vullen', maar te helpen deze voller te beleven in een bepaald tijdperk van de geschiedenis." (CKK nr 67)

De geheimen

Lucia heeft vrij vlog gesproken over de hen toevertrouwde 'geheimen'. Het eerste betreft een visioen van de hel, dat de kinderen erg doet schrikken. Maria vraagt hen te bidden opdat vele zielen gered zouden worden. Het tweede geheim geeft aan dat er een nieuwe oorlog zal uitbreken en er een vervolging zal komen tegen de Kerk en de paus, tenzij Rusland aan het Onbevlekt Hart van Maria wordt toegewijd. Er is ook een vraag om de eerste zaterdag van elke maand te communie te gaan. Het derde ge-

heim dat aan de bisschop en de paus werd toevertrouwd, werd pas bekend gemaakt ter gelegenheid van de zaligverklaring van Francisco en Jacinta op 13 mei 2000. Het gaat in apocalyptische beelden om de dreiging van een moord op de paus en vele martelaren. Het is precies daarom dat men zo lang gewacht heeft om het bekend te maken: het zou wel eens enkele onevenwichtigen op gedachten kunnen brengen. Kardinaal Ratzinger gaf toen als commentaar: "De weg van de Kerk is hier in een moeilijke symbolische taal beschreven als een kruisweg, als een weg in een tijd van geweld, van vernietiging en vervolging. In deze beelden kan men de geschiedenis van de hele eeuw terugvinden."

© Bedevaarten Montfortanen

De paus

Er is dus een directe band tussen de geheimen van Fátima en de paus. Toen Johannes Paulus II uitgerekend op een dertiende mei (1981) werd neergeschoten op het Sint-Pietersplein, maar de aanslag overleefde, schreef hij dat toe aan de bescherming van Onze-Lieve-Vrouw. Toen is inderdaad zijn lange kruisweg begonnen. Het verbaast dan ook niet dat paus Franciscus al de vierde paus is die naar Fátima trekt. Paus Paulus VI bezocht het Portugese bedevaartsoord als eerste in 1967. Daarna volgden nog bezoeken van Johannes Paulus II in 1982, 1991 en in 2000 en van Benedictus XVI in 2010.

De boodschap

De kern van de boodschap van Fátima ligt in de oproep tot gebed (de rozenkrans) en bekering. Bij elke verschijning wordt gevraagd om elke dag de rozenkrans te bidden voor vrede in de wereld. Op 13 juli vraagt Onze-Lieve-Vrouw: "Zeg na elk mysterie: Heer Jezus, vergeef ons. Red ons van het vuur van de hel. Breng alle zielen naar de hemel, vooral zij die dit het meest nodig hebben." Net zoals in Lourdes klinkt het "bid voor de zondaars" en "boete, boete, boete". Daarbij komt de oproep tot eerherstel voor alle zonden en beledigingen van God, (communie op de eerste zaterdagen), en de oproep om de devotie voor het Onbevlekt Hart van Maria te bevorderen, omdat dit de Heer Jezus welgevallig is. Door het gebed en de voorspraak van Maria kan de wereld gered worden. Zeer merkwaardig is daarbij dat een aantal 'voorspellingen' snel in verband kunnen worden gebracht met historische gebeurtenissen: de Oktoberrevolutie in Rusland, het einde van de eerste wereldoorlog, een merkwaardig noorderlicht net voor de 'Anschluss' en het begin van de Tweede Wereldoorlog, en tenslotte de aanslag op de

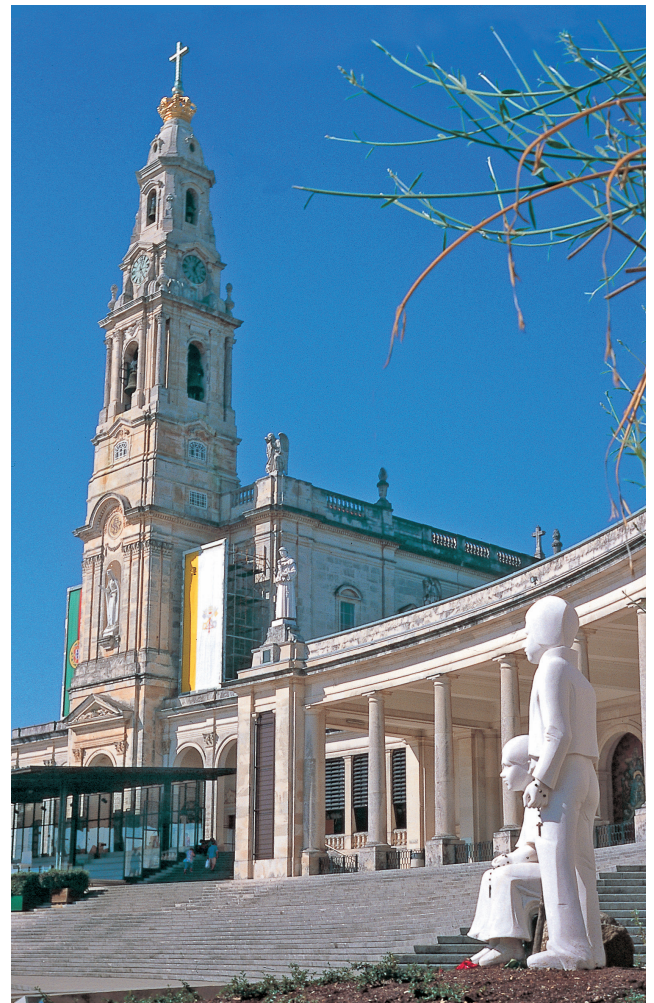
paus. Velen zijn dan ook geneigd om de boodschap van Fátima te zien als een die kan "helpen de openbaring voller te beleven in een bepaald tijdperk van de geschiedenis." (CKK nr 67)

Bijbelse leessleutels?

In zijn boek *A ciel ouvert* ('met open hemel') gaat de Franse auteur Patrick Sandrin niet alleen in op de boodschap van de verschijningen van Rue du Bac (Parijs, 1830), La Salette (1846), Lourdes (1858) en Fátima en op de historische context en relevantie daarvan, maar probeert hij ook de tekenen ervan te begrijpen met Bijbelse leessleutels. Voor Lourdes is de band tussen de bron en Jezus, bron van levend water; nogal voor de hand liggend. Voor Fátima legt hij een verband tussen het zonnewonder en het verhaal van de verovering van Jericho waarbij de zon op de middag

bleef stilstaan enerzijds en het Pinksterverhaal anderzijds waarbij vuur uit de hemel neerdaalt. Beide verhalen spreken van een nieuw begin: enerzijds de intocht in het Beloofde Land; anderzijds het aanbreken van de gemeenschap van het nieuwe verbond. Zo is voor hem Fátima een duidelijk signaal dat een nieuw tijdperk zal aanbreken na de vervolgingen van de 19de en 20ste eeuw, en Gods liefde (gesymboliseerd in de harten van Jezus en Maria) een nieuwe toekomst voor ons zal laten doorbreken.

Waarbij de boodschap van Fátima dus eigenlijk samengevat kan worden met de evangelische woorden van de Heer: "Bid en bekeer u; het Rijk Gods breekt nu door." En meer concreet: de vervolgingen en het lijden van de Kerk in deze tijden houden de belofte in van een hoopvolle toekomst.

© Bedevaarten Montfortanen

© IJD

Op verkenning in Portugal voor de jongerenpelgrimage

Isolde RUELENS - IJD jongerenpastoraal Vlaanderen organiseert deze zomer een pelgrimstocht naar Fátima. Om de reis voor te bereiden trokken Charlotte Braeckveldt, Annelien Boone en Leen Nuyts van IJD op verkenning naar Portugal. Kerkplein vroeg hen wat ze daar allemaal beleefd hebben.

Waar heeft deze reis jullie naartoe gebracht?

Annelien: We hebben geprobeerd om dezelfde route te volgen als deze zomer maar dan met de auto. In augustus is het natuurlijk de bedoeling dat we stappen. (lacht) We controleerden of de afstanden en het terrein te doen waren en zochten voor elke etappe een geschikte overnachtingsplaats.

Leen: We hebben drie belangrijke high-

lights bezocht. Onze eerste stop was Porto, dan de studentenstad Coimbra en ten slotte het heiligdom van Fátima. **Charlotte:** Daarnaast hebben we ook erg genoten van de natuur en de pittoreske dorpjes op het platteland.

Wat was jullie indruk van de stad Porto?

Leen: Porto was chaos! Een echt labyrint van kronkelende smalle straatjes.

Het doet ook heel vreemd aan dat er geen echt centraal punt is in de stad: er is geen marktplein. We hebben een overnachting vastgelegd in een school van de Salesianen. De broeder die ons rondleidde was terecht trots op zijn school. Het was een gigantisch complex met prachtig uitzicht over de stad. **Charlotte:** Porto zal ook in augustus het startpunt van onze reis zijn. Toen we de allereerste pijl van de Caminho

Charlotte Braeckveldt, Leen Nuyts, Padre João Ramos, Salesiaan van don Bosco uit Porto, en Annelien Boone © JJD

naar Fátima vonden, kregen we kriebels in de buik. We hadden zin om ons in dit avontuur te storten.

© JJD

Daarna zijn jullie naar Coimbra getrokken.

Charlotte: Inderdaad. We dachten dat het een anticlimax zou zijn na Porto, maar het was echt een aangename verrassing. Het is een heel mooie, oude stad. Er waren prachtige ruïnes van een oud klooster en een grote botanische tuin. En aangezien het een studentenstad is, valt er ook van alles te beleven! (knipoogt)

Annelien: Uiteindelijk hebben we daar een schattig hotelletje gevonden om te overnachten. Alles was zo ouderwets. De boekhouding was bijvoorbeeld nog volledig op papier. Maar dat had net een ongelofelijke charme.

Hebben jullie ook de caminho een beetje verkend?

(Lachen alle drie)

Leen: Ja, tussen Coimbra en Fátima hebben we een deel van de route afgewandeld, maar dat is niet zo goed meegevallen: we zijn toen volledig verdwaald. We waren zodanig aan het

babbelen dat we bij een splitsing een pijltje over het hoofd hadden gezien en zijn toen in een enorme cirkel gelopen om uiteindelijk terug bij die splitsing te komen en te merken dat het pijltje inderdaad de andere kant op wees. In de zomer zullen we toch beter op de bordjes moeten letten!

Maar uiteindelijk zijn jullie wel heelhuids in Fátima aangekomen.

Annelien: Klopt. Je weet echt niet waar eerst te kijken. Uiteraard kan je niet naast de enorme kathedraal kijken, maar er is bijvoorbeeld ook een mooi wassenbeeldenmuseum. Het verschijningsverhaal van Fátima wordt er helemaal verteld. De beelden zijn zo realistisch dat je zou denken dat het echte mensen zijn.

Charlotte: Verder is er een kruisweg die je in stilte en, voor wie wil, op de knieën kan gaan. We zagen daar een vrouw op haar knieën vooruit schuifelen terwijl haar man naast haar mee stapte en haar schoenen droeg. Het was mooi om te zien, en het toont dat dit ook vandaag nog leeft bij de mensen.

Jullie hebben duidelijk veel beleefd. Wat is jullie het meest bijgebleven?

Annelien: Mij is vooral opgevallen hoe vriendelijk en gastvrij de mensen zijn. Neem nu de Salesiaan in Porto bijvoorbeeld. Toen we vroegen naar de prijs om in zijn school te mogen overnachten, antwoordde hij: "Geen

sprake van, het is voor God!"

Ook in de kleine dorpjes merkten we dat de mensen – die het niet altijd zo breed hebben – ons vaak het beste van wat ze hadden, aanboden en zelfs dan nog gegeneerd waren dat ze niet méér konden geven.

Leen: Ik zal mij vooral de wandeltocht blijven herinneren. We passeerden romantische kleine dorpjes waar de tijd echt is blijven stilstaan. En de vergezichten waren adembenemend.

Charlotte: Je merkt ook wel dat het volksgeloof er nog erg leeft. Tijdens onze tocht kwamen we langs een klooster waar het vol lag met wassen handen, voeten, oren en zelfs borsten. Wie genezen was van een wonde of ziekte, kocht een wassen beeldje van het lichaamsdeel dat ziek was en hing het aan het altaar als dankzegging. De Portugezen zijn heel trots op het feit dat Fátima dit jaar in de kijker staat. Toen we er waren, waren ze volop bezig met het restaureren van alle wegwijzers en informatieborden langs de caminho. Dit gebeurt allemaal door vrijwilligers.

Heb je ook minder leuke ervaringen gehad?

Annelien: Je merkt nog steeds de littekens die de economische crisis heeft nagelaten. Er is veel leegstand en de jongeren trekken weg van het platteland, naar de steden of naar het buitenland. Dat is jammer.

Leen: Naar Portugal moet je ook niet gaan om goed te eten. Vaak kregen we rijst met frieten. Ze hebben daar wel

een heel lekker dessert: pastel de nata. Ik verlang al tot ik er deze zomer weer één kan eten.

Jullie beleefden zichtbaar plezier aan de verkenning...

Annelien: Ja, zo'n onderneming zorgt voor de nodige humor. Zo hebben we veel Pokémon Go gespeeld, figuurlijk dan: op zoek naar priesters. We zochten in elk dorp naar de priester om met hem een overnachtingsplaats te kunnen regelen, bijvoorbeeld in de parochiezaal. Alleen was het niet altijd gemakkelijk om die priesters te vinden.

Charlotte: Eén keer waren we zo wanhopig dat we een hele namiddag in een café tegenover de kerk zijn gaan zitten in de hoop dat er een priester zou opdagen. Een andere keer was de priester biecht aan het horen in de sacristie en omdat we gehaast waren, is Annelien dan maar zelf ook de sacristie in gegaan om hem toch nog te kunnen spreken.

Leen: Inderdaad, soms nam onze zoektocht absurde wendingen. Maar zodra we de priesters te pakken hadden gekregen, waren ze heel behulpzaam en gastvrij.

IJD jongerenpastoraal Vlaanderen organiseert deze zomer een pelgrimstocht voor jongeren naar Fátima. Inschrijven is nog steeds mogelijk.

Ben je tussen de **16 en de 30 jaar** en heb je zin in een avontuurlijke pelgrimstocht? Kom dan met ons mee naar Portugal! We stappen **van Porto via Coimbra naar Fátima** en wandelen daarbij een deel van de caminho, bezoeken kleine dorpjes en logeren in gastparochies. Van bagage moeten we ons niets aantrekken: die wordt gewoon met de auto vervoerd. Na een **tocht van 160 kilometer, verspreid over 7 stapdagen**, komen we aan in Fátima, het bekendste bedevaartsoord van Portugal. We maken tijdens de reis ook tijd voor grote en kleine **levensvragen**, voor rust en stilte en voor ons eigen geloof. **Ga de uitdaging aan** en leer jezelf en andere tochtgenoten kennen!

Praktische informatie:

- Van 9 t.e.m. 19 augustus 2017
- 600 euro voor de hele reis (vluchten, maaltijden, vervoer van bagage)
- Meer informatie: www.gent.ijd.be of charlotte.braeckeveltdt@ijd.be

Bedevaarten bisdom Gent organiseert op vrijdag 26 mei een eendagsbedevaart naar de bedevaartplaats Onze-Lieve-Vrouw van Fatima aan de Noordzee in Adinkerke (De Panne). Van 10 tot 14 oktober (herdenking van de zesde en laatste verschijning aan de drie kinderen op 12 oktober) wordt aangesloten bij een bedevaart van de Montfortanen. Deze laatste is volzet. Voor meer inlichtingen: Onze-Lieve-Vrouwdreef 8 9041 Oostakker. Tel. 09 234 28 50, info@basiliekoostakker.be, www.basiliekoostakker.be.

Pelgrimstocht naar Fatima Tiendaagse staptocht voor Godzoekers en pijlenwinders

9 t.e.m. 19 augustus 2017